

OBSAH

	str.
Předmluva	3
Obsah	5
Nejdůležitější používaná označení	10
1 ÚVOD	14
1.1 Stručně o historickém vývoji létání	14
1.2 Problém létání a principy jeho řešení	17
2 VŠEOBECNÉ ZÁKLADY MECHANIKY LETU	19
2.1 Definice a základní rozdělení mechaniky letu	19
2.2 Základní pojmy a rozdělení letových výkonů	21
2.3 Předpoklady uvažované při rozborech mechaniky letu	24
3 KINEMATIKA POHYBU LETOUNU	26
3.1 Základní letové kinematické veličiny	26
3.2 Souřadnicové soustavy používané v mechanice letu	27
3.2.1 Zemské souřadnicové soustavy	28
3.2.2 Letadlová souřadnicová soustava (x, y, z)	29
3.2.3 Aerodynamická souřadnicová soustava (x_a, y_a, z_a)	30
3.2.4 Polohové úhly letadla. Eulerovy úhly	32
3.2.5 Aerodynamické polohové úhly	33
3.2.6 Dráhová souřadnicová soustava a dráhové polohové úhly	34
3.3 Transformace souřadnicových soustav	36
3.3.1 Obecná transformace souřadnicové soustavy	36
3.3.2 Transformace mezi letadlovou a normálovou zemskou souřadnicovou soustavou nesenou letadlem	39
3.3.3 Transformace mezi letadlovou a aerodynamickou souřadnicovou soustavou	41
3.3.4 Transformace mezi dráhovou a normálovou zemskou souřadnicovou soustavou nesenou letadlem	41

3.3.5	Transformace úhlových rychlostí.....	42
3.4	Druhy letů a jejich klasifikace.....	44
4	DYNAMIKA POHYBU LETOUNU	46
4.1	Síly působící na letoun	46
4.1.1	Všeobecný přehled sil (momentů) působících na letoun	46
4.1.2	Síly působící na letoun v obecném režimu letu	47
4.1.3	Aerodynamické síly draku. Základní aerodynamické charakteristiky ..	49
4.1.4	Propulzní síly. Základní charakteristiky pohonu letadel	57
4.1.5	Tíhová síla	63
4.2	Násobky zatížení letadla	66
4.3	Mechanická energie letadla a energetická výška	71
4.4	Pohybové rovnice pro řešení letových výkonů	74
4.4.1	Odvození základních pohybových rovnic.....	74
4.4.2	Zobecněné (bezrozměrové) pohybové rovnice	80
4.4.3	Pohybové rovnice pro řešení letových výkonů v symetrických letech 81	
5	HORIZONTÁLNÍ LET	83
5.1	Síly působící na letoun v horizontálním letu. Pohybové rovnice a rovnice rovnováhy	83
5.2	Potřebný tah a potřebný výkon	84
5.3	Vliv vybraných parametrů na potřebný tah a potřebný výkon.....	86
5.3.1	Vliv letových podmínek	86
5.3.2	Vliv konstrukčních parametrů	89
5.4	Charakteristické režimy horizontálního letu.....	90
5.4.1	Režim minimálního odporu	90
5.4.2	Režim minimálního potřebného výkonu	91
5.4.3	Charakteristické režimy ustáleného horizontálního letu pro analytickou poláru	93
5.5	Letové výkony v ustáleném horizontálním letu	94
5.5.1	Maximální rychlost letu	95
5.5.2	Minimální rychlost letu.....	97
5.5.3	Druhé režimy letu	100
5.5.4	Obálka režimů letu.....	101
6	STOUPAVÝ LET A DOSTUP	105
6.1	Ustálený stoupavý let.....	105
6.1.1	Rovnice rovnováhy	105
6.1.2	Základní letové veličiny v ustáleném stoupavém letu.....	106
6.2	Základní režimy a letové výkony v ustáleném stoupavém letu	110

6.2.1	Režim maximální stoupací rychlosti	110
6.2.2	Režim maximální strmosti stoupání	111
6.3	Vliv výšky na stoupanost. Dostup.....	111
6.4	Barogram a trajektorie stoupání.....	114
6.5	Neustálený stoupavý let	116
7	KLESAVÝ LET.....	124
7.1	Ustálený klouzavý let	124
7.2	Základní charakteristiky klouzavého letu.....	125
7.3	Základní režimy a letové výkony v klouzavém letu	129
7.3.1	Rychlostní polára	129
7.3.2	Režim minimálního úhlu klouzání (režim maximální klouzavosti).....	132
7.3.3	Režim minimální klesací rychlosti.....	132
7.4	Vlivy letových podmínek a vybraných parametrů na rychlostní poláru	134
7.4.1	Vliv pohybu atmosféry.....	134
7.4.2	Vliv výšky.....	138
7.4.3	Vliv hmotnosti.....	138
7.4.4	Vliv konfigurace letadla	139
7.5	Kluzák při termickém přeletu.....	140
7.5.1	Cestovní rychlost při přeletu bez uvážení klesavých proudů během přeskoku	141
7.5.2	Cestovní rychlost při přeletu s uvážením vlivu klesavých proudů při přeskoku	143
7.6	Klesavý let s pracujícím motorem	145
7.7	Skluz	148
8	ZATÁČKA.....	151
8.1	Rovnováha sil a letové veličiny ve správně ustálené horizontální zatáčce	151
8.2	Nesprávné zatáčky – skluzová a výkluzová zatáčka	155
8.3	Mezní zatáčky.....	157
8.3.1	Omezení zatáčky maximálním provozním násobkem	157
8.3.2	Omezení zatáčky maximálním součinitelem vztaku	158
8.3.3	Omezení maximálním využitelným tahem	159
8.4	Ustálená stoupavá a klesavá zatáčka	162
8.4.1	Ustálená stoupavá zatáčka	162
8.4.2	Ustálená klesavá zatáčka	163
9	DOLET A VYTRVALOST	169
9.1	Základní definice	169

9.2	Obecné vztahy pro výpočet doletu a vytrvalosti	172
9.2.1	Lokální letové výkony v cestovním režimu letu	172
9.2.2	Integrální letové výkony v cestovním režimu letu	173
9.3	Předpoklady a charakteristické režimy cestovního letu	175
9.4	Výpočet doletu a vytrvalosti letounů s PÍM a TVM	177
9.4.1	Dolet a vytrvalost v režimu A	177
9.4.2	Dolet a vytrvalost v režimu B	178
9.4.3	Dolet a vytrvalost v režimu C	179
9.5	Výpočet doletu a vytrvalosti letounů s PrM	183
9.5.1	Dolet a vytrvalost v režimu A	183
9.5.2	Dolet a vytrvalost v režimu B	184
9.5.3	Dolet a vytrvalost v režimu C	185
9.6	Porovnání význačných režimů pro dolety a vytrvalosti	187
10	VZLET A PŘISTÁNÍ	197
10.1	Vzlet	197
10.1.1	Základní definice a průběh vzletu	197
10.1.2	Pohybové rovnice a výpočet délky rozjezdu	200
10.1.3	Výpočet délky vzdušné části vzletu	205
10.1.4	Zvláštnosti vzletu bezmotorových letadel	209
10.2	Přistání	211
10.2.1	Definice a průběh přistání	211
10.2.2	Výpočet délky vzdušné části přistání	212
10.2.3	Výpočet dojezdu	215
10.3	Vliv letových a provozních podmínek	216
10.3.1	Vliv sklonu VPD na délku rozjezdu	216
10.3.2	Vliv větru na délku rozjezdu	218
10.3.3	Vliv větru na dobu rozjezdu	219
10.3.4	Vliv protivětru na délku vzdušné části vzletu	219
11	POŽADAVKY PŘEDPISŮ NA LETOVÉ VÝKONY	223
11.1	Třídy výkonnosti letounů	224
11.2	Předpisová báze – legislativa	224
11.2.1	Požadavky na letovou způsobilost CS 23 a CS 25	224
11.2.2	Provozní předpisy	225
11.2.3	Základní pojmy předpisové báze	225
11.3	Požadavky na letouny výkonnostní třídy A certifikované dle CS-25	226
11.3.1	Vzlet	226
11.3.2	Trajektorie stoupání po vzletu	235
11.3.3	Cestovní let	238
11.3.4	Přistání	245

12 MANÉVROVATELNOST A AKROBACIE	248
12.1 Dynamika manévrů letounu.....	248
12.1.1 Symetrické manévry ve vertikální rovině	249
12.1.2 Prostorové manévry	253
12.2 Přehled základních akrobatických prvků.....	257
12.3 Supermanévrovatelnost.....	263
 Použitá a doporučená literatura	 270
Přílohy:	
P-1 Mezinárodní standardní atmosféra (MSA)	273
P-2 Rychlosti letu	279
P-3 Výšky letu	283
P-4 Převody anglických jednotek do soustavy SI	288
P-5 Anglicko-český slovníček základních pojmů	289